
Vishnusuktam

श्रीविष्णुसूक्तम्

Document Information

Text title : Vishnusukta

File name : vishnusukta.itx

Category : sUkta, veda, svara, vishhnu, vishnu

Location : doc_veda

Author : Vedic Tradition

Transliterated by : Rajagopal Iyer

Proofread by : Rajagopal Iyer, Muralikesavan T

Description-comments : Rigveda Mandala 1, sUktas 22/154/155/156, Mandala 6, sUkta 69, and Mandala 7 sUkta 99 and 100

Latest update : December 4, 2023

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 4, 2023

sanskritdocuments.org

Vishnusuktam

श्रीविष्णुसूक्तम्

(१.२२) प्रथममं मण्डलं द्वाविंशं सूक्तस्य भागः

ऋषिः - मेघतिथिः काण्वः । देवता - विष्णुः ।

यन्त्रः - १६, २०, २१ गायत्री; १७, १८ पिपीलिकामश्यानियुद्गायत्री;

१९ नियुद् गायत्री, स्वरः - षड्जः ।

अतो॑ दे॒वा अव॑न्तु नो॒ यतो॑ वि॒ष्णुर्वि॒द्य॒क॒मे ।

पृ॒थि॒व्याः स॒प्त धा॑मभिः ॥ १.०२२.१६

ॐ॒ वि॒ष्णुर्वि॒द्य॒क॒मे त्रेधा॑ नि॒ दधे॑ प॒दम् ।

स॒म॒भू॒त॒स्य॑ पांसुरे ॥ १.०२२.१७

त्री॒णि॒ प॒दा वि॒द्य॒क॒मे वि॒ष्णुर्गो॑पा अ॒दा॒भ्यः ।

अतो॑ धर्मा॒णि॒ धा॒रय॑न् ॥ १.०२२.१८

वि॒ष्णोः कर्मा॑णि॒ पश्य॑त॒ यतो॑ प्र॒तानि॑ प॒स्प॒शे ।

ॐ॒ इन्द्र॑स्य॒ यु॒ज्यः स॒प्ता ॥ १.०२२.१९

तद्वि॒ष्णोः प॒र॒मं प॒दं स॒दा प॑श्यन्ति॒ सूर॑यः ।

ॐ॒ द्वि॒वी॒व य॒क्षु॒रा॒त॒तम् ॥ १.०२२.२०

तद्वि॒प्रा॒सो वि॒प॒न्य॒वो ज॑गृ॒वांसः॑ स॒मि॒न्ध॑ते ।

वि॒ष्णो॒र्य॒त्प॒र॒मं प॒दम् ॥ १.०२२.२१

(१.१५४) प्रथममं मण्डलं चतुष्पञ्चाशदुत्तरशततमं सूक्तम्

ऋषिः - द्विर्घतामाः औगथ्य । देवता - विष्णुः ।

यन्त्रः - १, २ विराट्त्रिष्टुप्, ३, ४, ६ नियुत्त्रिष्टुप्; ५ त्रिष्टुप्,

स्वरः - धैवतः ।

वि॒ष्णो॒र्नु॒ कं वी॒र्या॑णि॒ प्र वो॑यं॒ यः पा॒र्थि॒वानि॑ वि॒म॒मे र॒जा॑सि ।

यो अ॒स्क॒त्मा॒य॒दु॒त्तरं॑ स॒ध॒स्थं॑ वि॒द्य॒क॒मा॒ण॒स्त्रे॒धो॒रु॒गा॒यः ॥ १.१५४.०१

प्र॒ तद्विष्णुः॑ स्तवते॒ वीर्ये॑ण॒ मृगो॑ न॒ भीमः॑ कु॒यरो॑ गि॒रिष्ठाः॑ ।
 यस्यो॒रुषु॑ त्रिषु॒ वि॒क्रमो॑ष्वधि॒क्षियन्ति॒॑ भुवनानि॑ वि॒श्वा ॥ १.१५४.०२
 प्र॒ विष्णवे॑ शु॒षमे॒तु म॒न्म गि॒रि॒क्षित॑ उ॒रुगा॒याय॑ वृ॒षशे॑ ।
 य॒ षट्॑ दी॒र्घं प्र॒यतं॑ स॒धस्थ॑मे॒को वि॒ममे॑ त्रि॒भिरि॒त्यदे॑भिः ॥ १.१५४.०३
 यस्य॑ त्री॒ पू॒र्णा म॒धुना॑ प॒दान्य॑क्षीय॒माणा॑ स्व॒धया॑ म॒दन्ति॑ ।
 य॒ उ॒ त्रिधा॑तु॒ पृथि॑वी॒मुत॑ दामे॒को द॑धार॒ भुवनानि॑ वि॒श्वा ॥ १.१५४.०४
 तदस्य॑ प्रि॒यम॑भि॒पाथो॑ अ॒श्यां न॒रो यत्र॑ दै॒वय॑वो म॒दन्ति॑ ।
 उ॒रु॒क॒मस्य॑ स॒ ङि॒भन्धु॑रि॒त्या वि॒ष्णोः॑ प॒दे प॒रमे॑ म॒ध्व उ॒त्सः ॥ १.१५४.०५
 ता॒ वां वा॑स्तू॒युश्म॑सि॒ गम॑ध्वै॒ यत्र॑ गा॒वो भूरि॑शृ॒ङ्गा अ॒यासः॑ ।
 अ॒त्राल॑ तदु॒रुगा॒यस्य॑ वृ॒षशः॑ प॒रमं॑ प॒दम॑व॒ भाति॑ भूरि॒ ॥ १.१५४.०६

(१.१५५) प्रथमं माण्डलं पञ्चपञ्चाशदुत्तरशततमं सूक्तम्

ऋषिः - दीर्घतमाः औयथ्य । देवता - विष्णुः (२ षन्द्रः, विष्णुः) ।
 छन्दः - १, ३, ६ भुरिङ्गिन्ष्टुप्; २ नियृज्जगती; ४ स्वरट्त्रिष्टुप्;
 ५ नियृत्त्रिष्टुप् । स्वरः - १, ३-६ धैवतः; २ निषादः ।

प्र॒ वः॑ पा॒न्तम॑न्ध॒सो धि॒याय॑ते॒ मडे॑ शू॒राय॑ वि॒ष्णवे॑ या॒र्यत॑ ।
 या॒ सा॒नुनि॑ प॒र्वता॑ना॒मदा॑भ्या॒ म॒हस्त॑स्थतु॒रर्व॑ते॒व सा॒धुना॑ ॥ १.१५५.०१
 त्वे॒षमि॑त्या॒ सम॑र॒णं शि॒मीव॑तो॒रिन्द्रा॑विष्णु॒ सुत॑पा॒ वामु॑रु॒ष्यति॑ ।
 या॒ मत्या॑थि॒ प्रति॑धी॒यमान॑मि॒त्तु॒शानो॑रस्तु॒रस॑ना॒मु॒रुष्य॑थः ॥ १.१५५.०२
 ता॒ षं॑ वर्ध॒न्ति म॒ज्यस्य॑ पौ॒ंस्यं॑ नि॒ मा॒तरा॑ न॒यति॑ रे॒तसे॑ भु॒ञ्जे ।
 दधा॑ति॒ पुत्रो॑ऽव॒रं प॒रं पि॒तुर्ना॑म॒ तृती॑यमधि॒ रोय॑ने॒ द्विवः॑ ॥ १.१५५.०३
 तत्त॑द्वि॒दस्य॑ पौ॒ंस्यं गृ॑णी॒मसी॑नस्य॒ त्रातु॑र॒वृ॒कस्य॑ मी॒ण्डुषः॑ ।
 यः पा॑र्षि॒वानि॑ त्रि॒भिरि॒द्विगा॑म॒भिरु॒रु॒ क॒मिष्टो॑रु॒गाया॑य॒ ञ्जुव॑से ॥ १.१५५.०४
 द्वे॒ षट्स्य॑ क॒मणो॑ स्व॒र्दृशो॑ऽभि॒प्याय॑ म॒र्त्यो॑ भु॒रए॑यति ।
 तृती॑यम॒स्य न॒कि॒रा द॑ध॒र्षति॑ व॒यश्च॑न॒ पत॑यन्तः॒ पत॑न्नि॒शः ॥ १.१५५.०५
 य॒तुर्भिः॑ सा॒कं न॑वति॒ य॒ नाम॑भिश्च॒कं न॑ वृ॒त्तं व्य॑ती॒रवी॑विपत् ।
 भु॒हृच्छरी॑रो॒ वि॒मिमा॑न॒ ऋ॒क्व॒भिर्धु॑वा॒कुमारः॑ प्र॒त्येत्या॑ह॒वम् ॥ १.१५५.०६

(१.१५६) प्रथममं मण्डलं षट्पञ्चाशदुत्तरशततमं सूक्तम्

ऋषिः - दीर्घतमाः । देवता - विष्णुः । छन्दः - १ नियृत्त्रिष्टुप्;
२ विराट्त्रिष्टुप्; ३ नियृज्जगती; ४ जगती; ५ स्वराट्त्रिष्टुप् ।
स्वरः - १, २, ५ धैवतः; ३, ४ निषादः ।

भवा॑ मि॒त्रो न शे॒व्यो॑ धृ॒तासु॑तिर्वि॒भूत॑द्यु॒म्न॒ अ॒व॒या॑ ॐ स॒प्र॒थाः॑ ।
अ॒धा॑ ते वि॒ष्णो॑ वि॒दु॒षा॑ शि॒द॒र्धः॑ स्तो॒मो॑ य॒ज्ञश्च॑ रा॒धो॑ उ॒विष्म॑ता ॥ १.१५६.०१
यः पू॒र्व्या॑यि॒ वे॒ध॒से॑ नवी॒य॒से॑ सु॒म॒ज्जान॑ये वि॒ष्ण॒वे॑ द॒दा॒शति॑ ।
यो॒ जा॒तम॑स्य म॒दतो॑ म॒डि॒ अ॒व॒त्से॑द् श्र॒वो॒भि॒र्यु॒ज्यं॑ शि॒द॒भ्य॑सत् ॥ १.१५६.०२
तमु॑ स्तो॒तारः॑ पू॒र्व्यं॑ यथा॒ वि॒द॒ ऋ॒तस्य॑ गर्भं॒ ज॒नु॒षा॑ पि॒प॒र्त॒न ।
आ॒स्य॑ ज॒न॒न्तो॒ नाम॑ शि॒द्वि॒व॒क्त॒न॒ म॒दस्ते॑ वि॒ष्णो॑ सु॒म॒तिं॑ भ॒जाम॑डे ॥ १.१५६.०३
तम॑स्य॒ राजा॑ वरु॒णस्त॑म॒श्चि॒ना॑ क॒तुं॑ स॒य॒न्त॑ मा॒रु॒तस्य॑ वे॒ध॒सः॑ ।
दा॒धार॑ द॒क्षमु॑त्तमम॒दवि॑दं॒ प्र॒जं॑ य॒ विष्णुः॑ स॒प्ति॒वाँ॑ अ॒पो॒र्णु॑ते ॥ १.१५६.०४
आ॒ यो॒ वि॒वा॒य॒ स॒य॒था॒य॒ दै॒व्य॑ ष॒न्द्राय॑ वि॒ष्णुः॑ सु॒कृ॒ते॑ सु॒कृ॒त्तरः॑ ।
वे॒धा॑ अ॒जि॒व॒त्त्रि॒ष॒ध॒स्थ॑ आ॒र्य॑भू॒तस्य॑ भा॒गे॒ य॒ज॒मान॑मा॒भ॒जत् ॥ १.१५६.०५

(६.६८) षष्ठं मण्डलं अेकोनसप्ततितमं सूक्तम्

ऋषिः - भरद्वाजो भार्दस्पत्यः । देवता - षन्द्राविष्णुः ।
छन्दः - १, ३, ६, ७ नियृत्त्रिष्टुप्; २, ४, ८ त्रिष्टुप्; ५ ब्राह्म्युषिण्ड् ।
स्वरः - १-४, ६-८ धैवतः; ५ ऋषभः ।

सं॒ वां॑ क॒र्म॒णा॑ स॒मि॒षा॑ डि॒नो॒मी॒न्द्रा॑वि॒ष्णु॑ अप॒स॒स्या॒रे॒ अ॒स्य॑ ।
जु॒षे॒थां॑ य॒ज्ञं॑ द्रवि॒णं॑ य॒ ध॒त्त॑म॒रि॒ष्टैर्नः॑ प॒थि॒भिः॑ पा॒र॒य॒न्ता॑ ॥ ६.०६८.०१
या॒ वि॒श्वा॑सां॒ ज॒नि॒तारा॑ म॒ती॒ना॒मि॒न्द्रा॑वि॒ष्णु॑ क॒ल॒शा॑ सो॒म॒धाना॑ ।
प्र॒ वां॑ गि॒रः॑ श॒स्य॑मा॒ना॒ अ॒व॒न्तु॑ प्र॒ स्तो॒मा॒सो॑ गी॒य॒मा॒ना॒सो॑ अ॒र्कैः॑ ॥ ६.०६८.०२
ष॒न्द्रा॑वि॒ष्णु॑ म॒द॒पती॑ म॒दा॒ना॒मा॑ सो॒मं॑ या॒तं॑ द्रवि॒णो॑ द॒धाना॑ ।
सं॒ वा॒म॒ञ्ज॒न्व॒क्तु॑भि॒र्मती॑नां॒ सं॒ स्तो॒मा॒सः॑ श॒स्य॑मा॒ना॒स॑ उ॒ड्यैः॑ ॥ ६.०६८.०३
आ॒ वा॒म॒ञ्चा॒सो॑ अ॒भि॒मा॒ति॒षा॒ड॑ ष॒न्द्रा॑वि॒ष्णु॑ स॒ध॒मा॒दो॑ व॒ड॒न्तु॑ ।
जु॒षे॒थां॑ वि॒श्वा॑ उ॒व॒ना॑ म॒ती॒ना॒मु॒प॒ ब्र॒ह्मा॑णि॒ श॒ृणु॑तं॒ गि॒रो॑ मे ॥ ६.०६८.०४

ष॒न्द्रा॑विष्णु॒ तत्प॑नयाय्यं॒ वां सोम॑स्य॒ म॒द॒ उ॒रु॒ य॒ङ्क॑माथे ।
 अ॒कृ॒ष्टु॒त॒म॒न्त॒रि॒क्षं॑ वरी॒योऽप्र॑थतं॒ ज॒व॒से॒ नो॒ र॒जो॑सि ॥ ६.०६६.०५
 ष॒न्द्रा॑विष्णु॒ उ॒विषा॑ वावृ॒धाना॑ग्रा॒द्धाना॑ नमसा॒ रात॑लव्या ।
 धृ॒ता॒सु॒ती॒ द्र॒विणं॑ धत्त॒म॒स्मे॒ स॒मु॒द्रः॒ स्थः॒ क॒ल॒शः॒ सोम॑धानः ॥ ६.०६६.०६
 ष॒न्द्रा॑विष्णु॒ पि॒ब॒तं॒ म॒ध्वो॒ अ॒स्य॒ सोम॑स्य॒ द॒स्रा॒ ज॒ठ॒रं॒ पु॒णो॑थाम् ।
 आ॒ वा॒म॒न्या॑सि॒ म॒दि॒रा॒ण्य॒ग्म॒न्नु॒प॒ ब्र॒ह्मा॑णि॒ श॒र्षु॑तं॒ उ॒वं॒ मे ॥ ६.०६६.०७
 उ॒भा॒ जि॒ग्य॒थु॒र्न॒ परा॑ ज॒ये॒थे॒ न॒ परा॑ जि॒ग्ये॒ क॒त॒र॒श्च॒नै॒नोः॑ ।
 ष॒न्द्र॒श्च॒ विष्णो॑ य॒द॒प॒स्यु॒धे॒धां॒ त्रे॒धा॒ स॒ड॒स्रं॒ वि॒ त॒दै॒र॒ये॒थाम् ॥ ६.०६६.०८

(७.६६) सप्तममं माण्डलं नवनवतितमं सूक्तम्

ऋषिः - वसिष्ठः । देवता - १-३, ७ विष्णुः; ४-६ ष॒न्द्रा॑विष्णु ।
 छन्दः - १, ६ विराट्त्रिष्टुप्; २, ३ त्रिष्टुप्; ४, ५, ७ नियत्त्रिष्टुप् ।
 स्वरः - धैवतः ।

प॒रो॒ मा॒त्र॒या॒ त॒न्या॑ वृ॒धा॒न॒ न॒ ते॒ म॒डि॒त्व॒म॒न्व॒श्रु॒व॒न्ति॑ ।
 उ॒भे॒ ते॒ वि॒द्म॒ र॒ज॒सी॒ पृथि॑व्या॒ विष्णो॑ दे॒व॒ त्वं॒ प॒र॒म॒स्य॒ वि॒त्से ॥ ७.०६६.०१
 न॒ ते॒ विष्णो॑ जा॒य॒मा॒नो॒ न॒ जा॒तो॒ दे॒व॒ म॒डि॒भ्रः॒ प॒र॒म॒न्त॑माप ।
 उ॒द॒स्त॒भ्रा॒ ना॒क॒मु॒ष्पं॑ बृ॒ह॒न्तं॑ द॒ा॒ध॒र्था॑ प्रा॒रथी॑ क॒कु॒भं॑ पृथि॒व्याः ॥ ७.०६६.०२
 ष॒रा॒व॒ती॒ धे॒नु॒म॒ती॒ डि॒भू॒तं॑ सू॒य॒व॒सि॒नी॒ म॒नु॒षे॒ द॒श॒स्या॑ ।
 व्य॒स्त॒भ्रा॒ रो॒द॒सी॒ विष्ण॑वे॒ते॒ द॒ा॒ध॒र्था॑ पृथि॒वी॒म॒भि॒तो॒ म॒यू॒षैः ॥ ७.०६६.०३
 उ॒रु॒ य॒ज्ञा॒य॒ य॒ङ्क॒थु॒रु॒ लो॒कं॑ ज॒न॒य॒न्ता॑ सू॒र्य॑मु॒षा॒स॒म॒ग्नि॑म् ।
 द॒ा॒स॒स्य॒ चि॒द्भृ॑ष॒शि॒प्र॒स्य॒ मा॒या॑ ज॒घ्न॑थु॒र्न॒रा॒ पृ॒त॒ना॑ज॒ये॒षु ॥ ७.०६६.०४
 ष॒न्द्रा॑विष्णु॒ दृ॒डि॒ताः॒ श॒म्भ॒र॒स्य॒ न॒व॒ पु॒रो॒ न॒व॒तिं॑ य॒ श्रि॒थि॑ष्टम् ।
 श॒तं॒ व॒र्चि॑नः॒ स॒ड॒स्रं॑ य॒ सा॒कं॒ उ॒थो॑ अ॒प्र॒त्य॒सु॒र॒स्य॒ वी॒रान् ॥ ७.०६६.०५
 ष॒यं॑ म॒नी॒षा॒ बृ॒ह॒ती॒ बृ॒ह॒न्तो॒रु॒ङ्मा॑ त॒व॒सा॑ व॒र्ध॑य॒न्ती॑ ।
 र॒रे॒ वां॑ स्तो॒मं॑ वि॒द॒थे॒षु॒ विष्णो॑ पि॒न॒व॒त॒मि॒षो॑ वृ॒ज॒ने॒ष्वि॒न्द्र ॥ ७.०६६.०६
 व॒ष॒ट् ते॑ विष्ण॒वा॒स॒ आ॑ कृ॒णो॑मि॒ त॒न्मे॑ ज॒ुष॑स्व॒ शि॒पि॒वि॒ष्ट॒ उ॒व्य॑म् ।
 व॒र्ध॑न्तु॒ त्वा॑ स॒ष्टु॒त॒यो॒ गि॒रो॒ मे॒ यू॒यं॑ पा॒त॒ स्व॒स्ति॒भिः॒ स॒दा॑ नः ॥ ७.०६६.०७

(७.१००) सप्तममं माण्डवं शततमं सूक्तम्

ऋषिः - वसिष्ठः मैत्रावरुणि । देवता - विष्णुः ।

छन्दः - १, २, ५-७ नियत्त्रिष्टुप्; ३ विराट्त्रिष्टुप्; ४ आर्षीत्रिष्टुप् ।

स्वरः - धैवतः ।

नू॒ म॒र्तो॑ द्यते॒ स॒नि॒ष्य॒न्यो॑ वि॒ष्ण॒व॒ उ॒रु॒गा॒या॒य॒ द॒ा॒श॒त् ।

प्र॒ यः स॒त्रा॒या॒ मन॒सा॒ य॒जा॒त॒ अ॒ेता॒व॒न्तं॑ न॒र्य॒मा॒वि॒वा॒सात् ॥ ७.१००.०१

त्वं वि॒ष्णो॑ सु॒म॒तिं॑ वि॒श्व॒ज॒न्या॑म॒प्र॒यु॒ता॒मे॒व॒या॒वो॑ म॒तिं॑ द॒ाः ।

प॒र्यो॑ यथा॒ नः॑ सु॒वि॒त॒स्य॑ भू॒रे॒श्वा॒वतः॑ पु॒रु॒श्च॒न्द्र॒स्य॑ रा॒यः ॥ ७.१००.०२

त्रि॒र्दे॒वः पृ॒थि॒वी॒मेष॑ अ॒ेतां॑ वि॒ च॒क्र॒मे॑ श॒त॒र्य॑सं म॒ळि॒त्वा ।

प्र॒ वि॒ष्णु॑र॒स्तु॒ त॒व॒स॒स्त॒वी॒या॒न्त्वे॒षं॑ ङ्य॒स्य॒ स्थ॒वि॒र॒स्य॒ नाम॑ ॥ ७.१००.०३

वि॒ च॒क्र॒मे॑ पृ॒थि॒वी॒मेष॑ अ॒ेतां॑ क्षे॒त्रा॒य॒ वि॒ष्णु॑र्म॒नुषे॑ द॒श॒स्य॑न् ।

ध्रु॒वा॒सो॑ अ॒स्य॒ की॒र॒यो॑ ज॒ना॒स॒ उ॒रु॒क्षि॒तिं॑ सु॒ज॒नि॒मा॒ च॒कार ॥ ७.१००.०४

प्र॒ त॒त्ते॑ अ॒द्य॒ शि॒पि॒वि॒ष्ट॒ नामा॑र्यः शं॒सामि॑ व॒यु॒ना॒नि॒ वि॒द्धान् ।

तं॒ त्वा॑ गृ॒णामि॑ त॒व॒स॒म॒त॒व्या॒न्क्षय॑न्त॒म॒स्य॒ र॒ज॒सः॑ प॒रा॒किं ॥ ७.१००.०५

कि॒मि॒त्ते॑ वि॒ष्णो॑ प॒रि॒च॒क्ष्यं॑ भू॒त्र॒ य॒द्द॒व॒क्षे॑ शि॒पि॒वि॒ष्टो॑ अ॒स्मि ।

मा॒ व॒र्षो॑ अ॒स्म॒दप॑ गू॒ळ॒ अ॒ेत॒द्य॑न्त्य॒रु॒पः॑ स॒मि॒थे॑ ब॒भू॒थ ॥ ७.१००.०६

व॒षट्॑ ते॒ वि॒ष्ण॒वा॒स॒ आ॑ कृ॒णो॒मि॒ त॒न्मे॑ जु॒ष॒स्व॒ शि॒पि॒वि॒ष्ट॒ ङ्य॒म् ।

व॒र्ध॑न्तु॒ त्वा॒ सु॒ष्टु॒त॒यो॑ गि॒रो॒ मे॒ यू॒यं॑ पा॒त॒ स्व॒स्ति॒भिः॒ स॒दा॒ नः॑ ॥ ७.१००.०७

ॐ॒ शा॒न्तिः॒ शा॒न्तिः॒ शा॒न्तिः॑ ॥

Vishnusuktam

श्रीविष्णुसूक्तम्

स्वराङ्गनविरचितम्

(१.२२) प्रथमं माण्डलं द्वाविंशं सूक्तस्य भागः

ऋषिः - मेघतिथिः डान्वः । देवता - विष्णुः ।

यन्त्रः - १६, २०, २१ गायत्री; १७, १८ पिपीलिकामश्यानिचृद्गायत्री;

१९ नियुट् गायत्री, स्वरः - षड्जः ।

अतो देवा अवन्तु नो यतो विष्णुर्वियङ्कमे ।

पृथिव्याः सम धामभिः ॥ १.०२२.१६

ॐ विष्णुर्वि यङ्कमे त्रेधा नि दधे पदम् ।

समूण्डमस्य पांसुरे ॥ १.०२२.१७

त्रीणि पदा वि यङ्कमे विष्णुर्गोपा अदाभ्यः ।

अतो धर्माणि धारयन् ॥ १.०२२.१८

विष्णोः कर्माणि पश्यत यतो व्रतानि पस्पशे ।

ॐन्द्रस्य युज्यः सभा ॥ १.०२२.१९

तद्विष्णोः परमं पदं सदा पश्यन्ति सूरयः ।

दिवीव यक्षुराततम् ॥ १.०२२.२०

तद्विप्रासो विपन्यवो जागृवांसः समिन्धते ।

विष्णोर्यत्परमं पदम् ॥ १.०२२.२१

(१.१५४) प्रथमं माण्डलं यत्पुष्पञ्चाशदुत्तरशततमं सूक्तम्

ऋषिः - दिर्घतमाः औचथ्य । देवता - विष्णुः ।

यन्त्रः - १, २ विराट्त्रिष्टुप्, ३, ४, ६ नियुत्त्रिष्टुप्; ५ त्रिष्टुप्,

स्वरः - धैवतः ।

विष्णोर्नु कं वीर्याणि प्र वोचं यः पार्थिवानि विममे रञ्जसि ।

यो अस्कन्नायदुत्तरं सधस्थं विचङ्कमाणस्त्रेधोरुगायः ॥ १.१५४.०१

प्र तद्विष्णुः स्तवते वीर्येण मृगो न भीमः कुयरो गिरिष्ठाः ।
 यस्थोरुषु त्रिषु विङ्मणेष्वधिक्षियन्ति भुवनानि विश्वा ॥ १.१५४.०२
 प्र विष्णवे शूषमेतु मन्म गिरिक्षित उरुगायाय वृषणे ।
 य षं दीर्घं प्रयतं सधस्थमेको विममे त्रिभिरित्यदेभिः ॥ १.१५४.०३
 यस्य त्री पूर्णा मधुना पदान्यक्षीयमाणा स्वधया मदन्ति ।
 य उ त्रिधातु पृथिवीमुत धामेको दधार भुवनानि विश्वा ॥ १.१५४.०४
 तदस्य प्रियमभि पाथो अश्यां नरो यत्र देवयवो मदन्ति ।
 उरुङ्कमस्य स ङि भन्चुरित्था विष्णोः पदे परमे मध्व उत्सः ॥ १.१५४.०५
 ता वां वास्तून्युश्मसि गमध्वै यत्र गावो भूरिशृङ्गा अयासः ।
 अत्राड तदुरुगायस्य वृषणः परमं पदमव भाति भूरि ॥ १.१५४.०६
 (१.१५५) प्रथममं माण्डलं पञ्चपञ्चाशदुत्तरशततमं सूक्तम्
 ऋषिः - दीर्घतमाः औयथ्य । देवता - विष्णुः (२ षन्द्ः, विष्णुः) ।
 छन्दः - १, ३, ६ भुरिङ्गिष्टुप्; २ नियृञ्जगती; ४ स्वरान्त्रिष्टुप्;
 ५ नियृत्त्रिष्टुप् । स्वरः - १, ३-६ घैवतः; २ निषादः ।
 प्र वः पान्तमन्धसो धियायते मडे शूराय विष्णवे यार्यत ।
 या सानुनि पर्वतानामदाभ्या मडस्तस्थतुरर्वतेव साधुना ॥ १.१५५.०१
 त्वेषमित्था समरणं शिमीवतोरिन्द्राविष्णू सुतपा वामुरुष्यति ।
 या मर्त्याय प्रतिधीयमानमित्कुशानोरस्तुरसनामुरुष्यथः ॥ १.१५५.०२
 ता षं वर्धन्ति मड्यस्य पौंस्थं नि मातरा नयति रेतसे भुजे ।
 दधाति पुत्रोऽवरं परं पितुर्नाम तृतीयमधि रोयने द्विवः ॥ १.१५५.०३
 तत्तद्विदस्य पौंस्थं गृणीमसीनस्य त्रातुरवृकस्य मीण्डुषः ।
 यः पार्थिवानि त्रिभिरिद्विगामभिरुरु ङमिष्टोरुगायाय जुवसे ॥ १.१५५.०४
 द्वे षदस्य ङमणे स्वरुशोऽभिष्याय मर्त्यां भुरण्यति ।
 तृतीयमस्य नडिरा दधर्षति वयश्चान पतयन्तः पतत्रिणः ॥ १.१५५.०५
 यतुर्भिः साङ्कं नवति य नामभिश्चङ्कं न वृत्तं व्यतीरवीविपत् ।
 भृङ्खरीरो विमिमान ऋक्वभिर्युवाङ्गुमारः प्रत्येत्याडवम् ॥ १.१५५.०६
 (१.१५६) प्रथममं माण्डलं षट्पञ्चाशदुत्तरशततमं सूक्तम्
 ऋषिः - दीर्घतमाः । देवता - विष्णुः । छन्दः - १ नियृत्त्रिष्टुप्;

२ विराट्त्रिष्टुप्; ३ नियृजगती; ४ जगती; ५ स्वराट्त्रिष्टुप् ।

स्वरः - १, २, ५ धैवतः; ३, ४ निषादः ।

भवा मित्रो न शैव्यो घृतासुतिर्विभूतधुम्नं अवेयथा उ सप्रथाः ।

अधा ते विष्णो विदुषा सिद्धर्धः स्तोमो यज्ञश्च राध्यो उविष्मता ॥ १.१५६.०१

यः पूव्याय वेधसे नवीयसे सुमज्जानये विषणवे ददाशति ।

यो जातमस्य मडतो मडि भ्रवत्सेद्दु श्रवोभिर्युज्यं सिद्धस्यसत् ॥ १.१५६.०२

तमु स्तोतारः पूर्यं यथा विद ऋतस्य गर्भं जनुषा पिपर्तन ।

आस्य जानन्तो नाम सिद्धिवक्तन मडस्ते विष्णो सुमतिं भजामडे ॥ १.१५६.०३

तमस्य राजा वरुणस्तमश्चिना कुतुं सयन्त मारुतस्य वेधसः ।

दाधार दक्षमुत्तममडर्विदं व्रजं य विष्णुः सपिवाँ अपोर्णुते ॥ १.१५६.०४

आ यो विवाय सयथाय दैव्ये षन्द्राय विष्णुः सुकृते सुकृतरः ।

वेधा अजिन्वत्त्रिषधस्थ आर्यमृतस्य भागे यजमानमाभजत् ॥ १.१५६.०५

(६.६८) षष्ठं मण्डलं ऐकोनसप्ततितमं सूक्तम्

ऋषिः - भरद्वाजो भार्दस्पत्यः । देवता - षन्द्राविष्णू ।

छन्दः - १, ३, ६, ७ नियृत्रिष्टुप्; २, ४, ८ त्रिष्टुप्; ५ ब्राह्म्युषिण्डि ।

स्वरः - १-४, ६-८ धैवतः; ५ ऋषभः ।

सं वां कर्मणा समिषा छिनोमीन्द्राविष्णू अपसस्पारे अस्य ।

जुषेथां यज्ञं द्रविणं य धत्तमरिष्टैर्नः पथिभिः पारयन्ता ॥ ६.०६८.०१

या विश्वासां जनितारा मतीनामिन्द्राविष्णू कलशा सोमधाना ।

प्र वां गिरः शस्यमाना अवन्तु प्र स्तोमासो गीयमानासो अर्कैः ॥ ६.०६८.०२

षन्द्राविष्णू मद्यती मदानामा सोमं यातं द्रविणो दधाना ।

सं वामञ्जन्वक्तुभिर्मतीनां सं स्तोमासः शस्यमानास उक्थैः ॥ ६.०६८.०३

आ वामञ्चासो अभिमातिषाड षन्द्राविष्णू सधमादो वडन्तु ।

जुषेथां विश्वा उवना मतीनामुप ब्रह्माणि शृणुतं गिरो मे ॥ ६.०६८.०४

षन्द्राविष्णू तत्पनयाय्यं वां सोमस्य मद्य उरु यकमाथे ।

अकृणुतमन्तरिक्षं वरीयोऽप्रथतं जिवसे नो रजोसि ॥ ६.०६८.०५

षन्द्राविष्णू उविषा वावृधानाग्राद्धाना नमसा रातडव्या ।

घृतासुती द्रविणं धत्तमस्मे समुद्रः स्थः कलशः सोमधानः ॥ ६.०६८.०६

ॐन्द्राविष्णु पिबतं मध्वो अस्य सोमस्य दस्रा जठरे पृणोथाम् ।
आ वामन्धांसि मदिरापयगमन्नूप ब्रह्माणि शृणुतं उवं मे ॥ ६.०६६.०७

उभा जिग्यथुर्न परा जयेथे न परा जिग्ये कतरश्चनैनोः ।
ॐन्द्रश्च विष्णो यदपस्पृधेथां त्रेधा सडस्रं वि तदैरयेथाम् ॥ ६.०६६.०८

(७.६६) सप्तममं माण्डलं नवनवतितमं सूक्तम्

ऋषिः - वसिष्ठः । देवता - १-३, ७ विष्णुः; ४-६ ॐन्द्राविष्णु ।

छन्दः - १, ६ विराट्त्रिष्टुप्; २, ३ त्रिष्टुप्; ४, ५, ७ नियृत्त्रिष्टुप् ।

स्वरः - धैवतः ।

परो मात्रया तन्या वृधान न ते मडित्वमन्वश्रुवन्ति ।
उभे ते विद्म रजसी पृथिव्या विष्णो देव त्वं परमस्य वित्से ॥ ७.०६६.०१

न ते विष्णो जायमानो न जातो देव मडिम्नः परमन्तमाप ।
उदस्तन्ना नाकमृष्वं बृडन्तं दार्धर्धं प्रार्थीं कुडुभं पृथिव्याः ॥ ७.०६६.०२

ॐरावती धेनुमती छि भूतं सूयवसिनी मनुषे दशस्या ।
व्यस्तन्ना रोदसी विष्णवेते दार्धर्धं पृथिवीमभितो मयूषैः ॥ ७.०६६.०३

उरुं यज्ञाय यडथुरु लोडं जनयन्ता सूर्यमुषासमग्निम् ।
दासस्य विद्वृषशिप्रस्य माया जड्धथुर्नरा पृतनाजयेषु ॥ ७.०६६.०४

ॐन्द्राविष्णु दृडिताः शम्भरस्य नव पुरो नवतिं य श्रथिष्टम् ।
शतं वर्चिनः सडस्रं य साडं उथो अप्रत्यसुरस्य वीरान् ॥ ७.०६६.०५

ॐयं मनीषा बृडती बृडन्तोरुडमा तवसा वर्धयन्ती ।
ररे वां स्तोमं विदथेषु विष्णो पिन्वतमिषो वृजनेष्विन्द्र ॥ ७.०६६.०६

वषट् ते विष्णवासा आ इणोमि तन्मे जुषस्व शिपिविष्ट उव्यम् ।
वर्धन्तु त्वा सुष्टुतयो गिरो मे यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ ७.०६६.०७

(७.१००) सप्तममं माण्डलं शततमं सूक्तम्

ऋषिः - वसिष्ठः मैत्रावरुणि । देवता - विष्णुः ।

छन्दः - १, २, ५-७ नियृत्त्रिष्टुप्; ३ विराट्त्रिष्टुप्; ४ आर्षीत्रिष्टुप् ।

स्वरः - धैवतः ।

नू मर्तो दथते सनिष्यन्थो विष्णव उरुगायाय दाशत् ।
प्र यः सत्राया मनसा यजात अेतावन्तं नर्यमाविवासात् ॥ ७.१००.०१

त्वं विष्णो सुमतिं विश्वजन्यामप्रयुतामेवयावो मतिं दाः ।
पर्यो यथा नः सुवितस्य भूरेरश्वावतः पुरुश्चन्द्रस्य रायः ॥ ७.१००.०२
त्रिद्वैवः पृथिवीमेष अेतां वि यङ्गमे शतर्यसं मडित्वा ।
प्र विष्णुरस्तु तवसस्तवीयान्त्वेषं ड्यस्य स्थविरस्य नाम ॥ ७.१००.०३
वि यङ्गमे पृथिवीमेष अेतां क्षेत्राय विष्णुर्मनुषे दशस्यन् ।
ध्रुवासो अस्य डीरयो जनास उरुक्षितिं सुजनिमा यकार ॥ ७.१००.०४
प्र तत्ते अध शिपिविष्ट नामार्यः शंसाभि वयुनानि विद्वान् ।
तं त्वा गृणामि तवसमतव्यान्क्षयन्तमस्य रजसः पराडे ॥ ७.१००.०५
डिमित्ते विष्णो परिचक्ष्यं भूत्र यद्रवक्षे शिपिविष्टो अस्मि ।
मा वर्षो अस्मदप गूड अेतधेदन्यरुपः समिथे बभूथ ॥ ७.१००.०६
वषट् ते विष्णवासा आ कृणोमि तन्मे जुषस्व शिपिविष्ट उव्यम् ।
वर्धन्तु त्वा सुष्टुतयो गिरो मे यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ ७.१००.०७
ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

The sUkta is combination of Rigveda Mandala 1, sUktas 22(portion), 154, 155, 156, Mandala 6, sUkta 69, and Mandala 7 sUktas 99 and 100.

—
Vishnusuktam

pdf was typeset on December 4, 2023

—

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

